

EPEP-projektin ensimmäiset askeleet

Projektityöskentelyn aloitus Sansibarilla 24.11 - 6.12.2024

Kokoonnuimme marras-joulukuussa 2024 projektin yliopistopartnereiden (UOULU, UEF, UDSM ja SUZA) kesken Sansibarin kauniilla saarella. Kiitollisina saimme todeta, miten upeat puitteet Sansibarin yliopiston (SUZA) henkilöstö dekaani Said Juman johdolla oli projektityöskentelylle järjestänyt. Vierailun aikana työskentelyyn osallistui myös Thea Swai kansalaisjärjestö SDA:sta. Lisäksi matkan valmisteluissa oli aktiivisesti mukana Miia Hautakangas LIIKE ry:stä. Molemmille kuuluu erityiskiitos asiantuntevasta avusta. Vierailulla oli kolme keskeistä tavoitetta: (1.) Projektin sidosryhmän muodostaminen sekä projektityöhön osallistuvien toimijoiden luottamuksen ja yhteisen ymmärryksen lujittaminen. (2.) Kestävän kehityksen tavoitteita sisällään pitävien liikunnan opettajankoulutuksen opintojen suunnittelun aloittaminen. (3.) Kestävän kehityksen 14. tavoitteen (SDG: Life Below Water) konkreettinen edistäminen uinninopetuksen kehittämisen kautta.

Ensimmäisen tavoitteen voi katsoa toteutuneen varsin hyvin. Matka osoitti, miten tärkeää kasvokkainen tapaaminen on luottamuksen, yhteyden muodostumisen ja projektityöskentelyyn sitoutumisen kannalta. EPEP-projektin sidosryhmä on nyt kasassa, projektin tavoitteet ovat kirkastuneet ja voimme jatkaa työskentelyä niiden suunnassa yhteisen ymmärryksen varassa.

Vierailun toisen tavoitteen osalta keskustelut ja työpajatyöskentely osoittivat, että jaamme käsityksen kestävä kehityksen tarkastelun tärkeydestä myös liikunnan kontekstissa. Samalla kun teema nähtiin relevanteiksi, kokemukset niin Suomessa kuin nyt Tansaniassa osoittavat, ettei kestävä kehityksen kytkeminen liikuntaan ja urheiluun ole aina yksinkertaista. Kestävä kehitykseen liittyvien kysymysten linkittämistä liikuntaan onkin tuettava selkeiden ja konkreettisten esimerkkien avulla. Projektin ensiaskeleet alleviivasivat ja vahvistivat käsitystä myös siitä, ettei suomalaisen (länsimaiseen) kulttuuriin suunniteltujen opintojen sisällöt sovi sellaisenaan globaalin etelän ja tarkemmin Tansanian kontekstiin. Mm. seksuaalivähemmistöjä käsiteltävien sisältöjen osalta yksistään termistöä täytyy pohtia kulttuurinen ja normatiivinen ympäristö sensitiivisesti huomioiden. Lisäksi opintojen suunnittelussa on tärkeää huomioida globaalin etelän kannalta olennaiset asiakirjat (esim. [Agenda 2063](#)) sekä Tansaniassa (globaalissa etelässä) tehdyt aiheeseen liittyvät tutkimukset ja muut julkaisut. Työpajoissa esimerkkinä esitellyn ja Suomessa (mm. UEF) jo toteutetun [Kestävästi liikkeelle](#) opintojakson teemat nähtiin kaikesta huolimatta monilta osin sellaisenaan relevanteiksi ja niiden käsittely myös tansanialaisen liikuntakasvatuksen opettajankoulutuksen kontekstissa tärkeäksi. Yhteisen projektityöskentelyn kannalta lähtökohdat ovat hedelmälliset. Päämäärän osalta (kestävämpi maailma) ymmärrys on jaettu samalla kun erojen tunnistaminen sekä niistä keskustelu oli opettavaista. Avoin ja luottamuksellinen dialogi tuotti uutta tietoa opintojen suunnittelua ajatellen. Achille Mbemben sanoin, erojen ja moninaisuuden arvostamisella ei kuitenkaan ole merkitystä, ellei

se avaa samalla aikamme suurta kysymystä jakamisesta ja yhteisen etsinnästä (Mbembe 2013).

Kolmannen tavoitteen osalta pulahdimme useamman kerran konkreettisesti veteen Sansibarin yliopiston opiskelijoiden kanssa. Tämän lisäksi pohdimme yhdessä opiskelijoiden kanssa, miksi uimataito on merkityksellistä ikään ja sukupuoleen katsomatta. Uinninopetuksen kehittämiseksi ja sen myötä uimataidon edistämiseksi on globaalisti katsoen suuri tarve. Joka vuosi maailmassa hukkuu lähes 400 000 ihmistä, joista yli puolet on lapsia ja nuoria. Onkin hienoa, että vesiturvallisuus ja uinti on otettu osaksi Tansanian koulujen uusia opetussuunnitelmia [WHO:n](#) (2014) suositusten mukaisesti. Me pääsimme toteuttamaan opetusta oivallisissa olosuhteissa yksityiskoululta vuokratusta uima-altaassa. Opetukseen osallistuneiden opiskelijoiden oppimisen ilo oli sykehdyttävää. Uinninopetukseen liittyvän tietotaidon kartuttamisen ohella haasteena Tansaniassa ovat olosuhteet. Uimataidon opetuksella on vaarana jäädä teoreettiselle tasolle, koska opetukseen sopivia uimarantoja saatikka uima-altaita ei kaikilla kouluilla ole käytössä.

Projektimme seuraavassa vaiheessa tarkoituksenamme on aloittaa kestävä kehityksen opintoja koskeva OPS-prosessi (SUZA ja UDSM) huomioiden yhdessä tuotettu ymmärrys. Myös uinninopetuksen opettajankoulutuksen osalta työ jatkuu mm. olosuhdekysymys yhä paremmin huomioiden. Jatkotyöskentelyyn kannustava rakenteellinen tosiasia on myös se, että liikunnan opettajankoulutus (PETE) muuttuu Tansaniassa ensi syksystä alkaen diplomasotasta kandidaatin tutkinnoksi. Tämä on hieno mahdollisuus oppiaineen ja siihen kytkeytyvän opettajankoulutuksen arvostuksen sekä aseman parantumisen näkökulmasta.

Terkuin Tuoppi ja koko EPEP-tiimi.